

CAPITOL VI

MALALTIES DE L'APARELL GÈNITO-URINARI

EL RÉGIM ALIMENTICI EN LES MALALTIES DE L'APARELL URINARI

pel Dr. J. M. BARTRINA i THOMÁS, de Barcelona

Catedràtic de Cirurgia de la F. de M.

MALALTIES DEL RONYÓ: NEFRITIS

La mateixa funció de les glàndules renals imposa la necessitat del adequat règim en les malalties d'aquests òrgans. Altra-ment, l'ineficàcia o insuficiència dels demés medis terapèutics, dona al règim una preponderància absoluta en el tractament de les nefritis.

Aquesta preponderància exigeix, de qui vulgui donar una nota veritablement científica sobre la terapèutica de les afec-cions inflamatories de la glàndula renal, un coneixement gens vulgar sobre la composició química de les principals substan-cies alimentícies i llur metabolisme. Aquest capítol tindria, dones, qu'èsser redactat per un fisiòleg i un coneixedor a fons de la Química biològica.

Les substàncies qu'ingressen en nostre organisme amb l'ali-mentació per a reparar les pèrdues dels teixits, i per a sumi-nistrar la quantitat necessària d'energia mecànica i calorífica pel treball orgànic i el manteniment del còs a una tempe-ratura constant, són—apart l'aigua i les substàncies minerals—les grasses, els hidrats de carbó i els albuminoideus. En teoria, per a deixar al ronyó en complet repòs, solzament tindrian qu'ingressar en l'economia aquelles substàncies, el metabolisme

de les quals sòls dóna residuus que no tenen que eliminar-se per la glàndula renal; tals com les grasses i els hidrats de carbó, quins últims termes de descomposició són, el CO_2 i H_2O , que s'eliminan per l'aparell respiratori. Aixís i tot tindria que contar-se amb els productes resultants del desgast cel·lular. Mes l'organisme té necessitat de l'ingestió d'aliments albuminoideus; pot privar-se d'hidrats de carbó o de grasses, mes no dels albuminoideus, perquè són necessaris per a reemplaçar les albúmines cel·lulars. En efecte, l'organisme animal, al revés del vegetal, no pot arribar, amb cossos de més simple estructura, a edificar la molècula albuminoidea; no pot fer la síntesi dels albuminoideus: és menester, doncs, donar amb els aliments certa quantitat d'aquestes substàncies.

Sortosament, la quantitat d'albúmina que's fa menester per a refer el desgast dels albuminoideus protoplasmàtics es menor de lo que abans se creia. Es sobre uns 30 a 40 grams per dia per a un individu del nostre país. Tot l'excés d'albúmina ingerida, serà descomposta, donarà lloc a certa quantitat d'energia calòrica i mecànica, que vindrà a sumar-se a la proporcionada per la combustió dels hidrats de carbó i les grasses, i produirà una serie de complexos residuus—que van començar a ésser coneguts amb els estudis de Schützenberger—i junt amb els altres de desgast cel·lular, seràn eliminats en llur major part amb les orines. De tot o de gran part d'aquest treball supletori determinat per l'eliminació dels residuus de l'excés fisiològic d'albúmina ingerida, pot aliviar-se a la glàndula renal.

La gegant molècula albuminoidea pot comparar-se a un complicat retaule. L'organisme, mercés a procediments suavisims, disloca les agrupacions de l'esmentada molècula, de la mateixa manera que l'artista descomposa delicadament les peces del retaule; en cambi, el químic, desprovist de les eines de que's val la naturalesa, no maneja més, en sos procediments d'anàlisi, que la destrul, i fragmenta la molècula albuminoidea barruerament. D'aquí, doncs, malgrat els avenços de la Química, lo molt que'ns manca coneixer encara dels albuminoideus i del metabolisme d'aquestes substàncies; d'aquí també certs dubtes sobre la significació dels elements ultims d'aquest metabolisme o substàncies eliminades per la glàndula renal.

Mes el problema es presenta força més complicat encara. La fragmentació de la molècula albuminoidea s'inicia en el moment en que comença a preparar-se la seva absorció per la mu-

cosa intestinal sots l'acció dels suc digestius; de la pepsina, primer, del tripsinogèn del suc pancreàtic i de la enterokinas del suc duodenal, de la erepsina, en fi, i de l'arginasa elaborades per la mucosa del budell. Qualsevol alteració digestiva pot modificar la forma i els termes d'aquesta fragmentació albuminoidea, apart de que les fermentacions intestinals patològiques donant lloc a una serie de productes irritants pel ronyó. Inversament, a conseqüència dels trastorns intestinals poden deixar d'absorbir-se un bon nombre de substàncies, i com a resultat d'una acció eliminatòria vicariant, sortir per la via intestinal, mercès a la diarrea, bona part de productes tòxics o irritants per el parenquima renal.

No deu perdre's de vista tampoc que, quan enmalalteix el ronyó, se produeixen una serie de trastorns en tot l'organisme; les composicions humorals no són les mateixes que'n estat fisiològic, els intercanvis nutritius amb els elements anatòmics dels teixits orgànics se modifiquen, la tensió arterial, la circulació i l'influència nerviosa cambien, les secrecions internes no actuen com en el estat hígid, i el fetge, sobre tot, aquesta gran estació o laboratori del metabolisme orgànic, aquest gran regulador de les funcions de nutrició, no desempenya amb regularitat les funcions que li estan encomanades. Tingui's present que la patologia renal ve estretament lligada a una patologia cardio-hepàtica. Com pot ésser, doncs, que'ls resultats d'un determinat règim siguin els que presuposarien la Fisiologia pura y la Química, quan la Fisiologia patològica y el bon sentit clínic ens ensenyen, que devém considerar als complicadíssims fenòmens orgànics en llur conjunt, en llurs mútues relacions i equilibris i per lo tant de manera ben diferenta de la noció simplista i aïllada amb que deuen presentar-se al estudi en ciencia abstracta? Vegi's, per exemple, lo que sucseeix amb els compostos de la serie aromàtica que resulten de la desintegració de diversos agrupaments qu'entren en la composició de la molècula albuminoidea (àcids aminats de funció fenolada, agrupament cromatogènic de l'esmentada molécula). Aquests residuus són: fenols, àcids (com l'àcid benzoic, l'àcid fénil-propionic, etz.) i l'indol i àcids indòlics (àcid indolacetic, àcid indolpropionic, etz.). Tots aquests cossos són tòxics per a l'organisme, més, mercès a l'intervenció de les funcions antitòxiques de la glàndula hepàtica, se combinen amb la quantitat necessaria d'àcid sulfúric, el qual prové dels sulfats ingerits i de la descomposi-

ció del agrupament sulfurat de les albúmines, i es formen cossos sulfo-conjugats de toxicitat força menor, que passen a la circulació i són eliminats amb les orines. Aquesta sulfo-conjugació pot trovarse compromesa al enmalaltir el fetge, lo que farà augmentar per tant el nombre de tòxics de la sang que irriteren al ronyó.

Altrament, la composició química d'una substància alimentícia no permet prejudicar el seu valor. Hi ha certs aliments químicament perfectes que són mal assimilables, mal absorbits pel tubu digestiu i fins són tòxics. Els extrets de carn i'l pòls de caru no reemplacen a la carn (Lassabliere). Un cert nombre de substàncies alimentícies contenen productes intermediaris de desintegració albuminoidea, com els brous, i extrets de carn, i per la raó ja exposada de que l'organisme animal no pot fer amb ells la síntesi de l'albúmina, no poden servir per a la reconstituïció cel·lular, és a dir, que no poden figurar com aliments plàstics, en cambi la llur ingestió augmenta, com és de suposar, el coeficient de treball dels ronyons. Hi ha, per altra part, albúmines, la composició química de les quals, se diferencia força de la que's propia dels albuminoideus del plasma de la sang en l'especie humana, com per exemple un bon nombre d'albúmines vegetals, que tenen un gran valor alibil, són mólt assimilables, i deixen pràcticament pocs residuus que siguin perjudicials pel ronyó. Devém recordar, en efecte que'l plasma sanguini conté per a cada especie animal la mateixa varietat d'albuminoideus. Aquests són per a l'especie humana, una serum-albúmina, una serum-globulina, una nucli-albúmina i un fibrinogèn (elaborat aquest en el fetge), per consegüent, la síntesi que té lloc després de la proteolisi digestiva, ha de conduir a la reconstituïció d'albuminoideus sensiblement diferents dels que han estat ingerits, lo que vol dir, que solzament s'aprofiten els agrupaments moleculars qu'han de servir per a la constituïció de les albúmines orgàniques, mentre que aquells altres agrupaments o àcids aminats sobrants, són acte seguit destruïts i llençats a la circulació per a ésser eliminats. Aixís per exemple, la farina de blat té un 11'29 p $\frac{1}{100}$ de materies nitrogenades: l'acció dels ferments digestius descompón aquestes substàncies, i de la gliadina, principal albuminoide d'aquest cereal, en deriva un àcid aminat, l'àcid glutàmic en la proporció d'un 31 p $\frac{1}{100}$: ara bé, la serum-albúmina no conté més qu'un 8 p $\frac{1}{100}$ d'aquest àcid; per lo tant, és lògic que l'excés d'àcid glutàmic sigui destruït i s'ajuntin els seus re-

síduus als de la desmembració dels albuminoideus orgànics i als dels no assimilats per les cèl·lules, i no obstant, la farina de blat és un dels aliments quasi inofensius en les malalties inflamato-ries del ronyó. Pel contrari, hi han albuminoideus de composició més semblable a les albúmines orgàniques, com els protèics, que per la descomposició de llur núcli prostètic, donen lloc a la for-mació de residuus aromàtics, particularment desfavorables o nocius pel parenquina renal inflammat.

Totes les consideracions que precedeixen ens venen a aconsellar, que sense prescindir dels nombrosos i importants estudis realitzats fins avui día sobre la composició química i valor ener-gètic dels aliments, sobre el metabolisme alimentici i les malal-ties de nutrició, devém, no obstant, mantenir un criteri clínic, (on impera encara no poc d'empirisme) i fugir sempre d'exagera-cions i de règims massa severos.

S'ha fet clàssica, després de les publicacions d'en Widal y Lemierre, d'Achard y Lœper, la divisió de les nefritis en hidro-pígenes i uremígenes. No obstant, sense perdre de vista la rea-litat clínica d'aquests dos tipus, nosaltres devém considerar la impermeabilitat del ronyó en les nefritis, en més o en menys per a totes les substàncies, inclús per l'aigua. Tant és aixís, que comença ara a pensar-se, si l'anassarca en els brightics vingui condicionat, no per la retenció de clorurs que reté secundaria-ment certa quantitat d'aigua, sinó al revés, o siga, qu'és la difi-cultat de filtració del disolvent lo que dona lloc a les retencions clorurades. Potser abdúes hipòtesis tinguin un fons de veritat. Siga com se vulga, sabém, avui per avui, qu'existeixen un cert nombre de nefrítics afectes d'inflamacions renals, sobre tot pa-renquimatoses, que tenen edemes, els que minven o desaparei-xen amb els règims hipoclorurats, i que hi ha un altre grupu de nefrítics que no s'inflen, que beneficien d'un règim hipo-nitro-genat; són aquests els malalts afectes principalment de nefritis intersticials: quasi tots els que pateixen les nefritis anomenades quirúrgiques, perteneixen a aquesta segona categoria. Al fer aquesta esquematització no vol dir que nosaltres l'acceptém amb totes ses conseqüències (tal com sembla admetre's en les obres avui més en boga) i que no creiém conveniente la restricció de les substàncies nitrogenades en l'ingesta dels malalts del pri-mer tipu, i de les substàncies minerals, especialment del clorur sòdic, en els del segón.

En les nefritis agudes, en les sub-agudes i en les cròniques

mal cuidades, ting la costum de començar el tractament sempre amb el règim làctic: en les agudes, és menester emprar-lo durant cert temps; en les cròniques, és prudent aconsellar-lo durant una setmana, per a veure lo que pot donar de sí. No m'ocuparé de la gran uremia.

La llet, per la seva fàcil digestió, sa poca toxicitat, la fàcil assimilació, la poca riquesa amb sal, les seves propietats antipútrides o sa resistència als processos de putrefacció intestinal i la seva acció diurètica i hipotensiva, se fa particularment recomanable.

La llet és un aliment complet; conté aigua, sals, un hidrat de carbó—la lactosa—cossos grassos emulsionats i albuminoides en estat de semisolució, més la llet no és un aliment suficient, perquè li manquen hidrats de carbó per a suministrar les caloríes necessàries en una racció de conservació. Es menester, doncs, afegir a la racció alimentícia aquests hidrats de carbó en forma de sucre, i més endavant de pa, de biscuits o borregos, sobre tot si deu perllongar-se cert temps el règim làctic.

Hi ha persones, sobre tot en el nostre país, a les qui no'ls hi agrada la llet. Inclús aquelles que accepten amb gust aquest aliment, arriben a fatigar-se d'un règim làctic exclusiu perllongat. Veureu ben sovint els malalts sotmesos a règim de llet, presentar la llengua saburral; dongueu-los altre menjar, suprimint o no del tot la llet, i observareu com expontaniament la llengua es neteja. I és, que la llet, a la llarga, produeix intolerància, dóna lloc a lo que'ls malalts anomenen «cor agre», determina flatulències i meteorisme, al mateix temps que s'instala la diarrea grassosa. Altres vegades, sense ocasionar aquests trastorns permanents, és causa de repetides indigestions. L'antiga fòrmula de *llet o caixa*, imposada abans als brightics, no solzament no respón a una necessitat sinó que's anti-racional. Es anti-racional, perquè segóns hem dit, per a donar la quantitat de caloríes que quotidianament necessita l'organisme humà amb un règim làctic exclusiu, fora menester administrar per dia 4.750 grams de llet, lo que suposaria la ingestió d'una quantitat excessiva d'albuminoides i traspassaria la xifra de 3 litres diaris, qu'acostuma a esser la quantitat màxima que toleren els malalts; es antirracional també, segóns acabém de veure, pels trastorns digestius que a la llarga produeix, per la repugnància que acaba per ocasionar al malalt, i perquè aquest, al cap de temps, se troba en un estat de feblesa i amb una anèmia marcadíssimes.

La llet, altrament, deu més de menjar-se que de beure, és a dir, s'ha de pendre amb la cullera, poc a poc; s'ha de pendre a hores regulars, cada dues hores, cada dues hores i mitja, cada tres hores: durant la nit, és bò deixar reposar l'estòmac durant unes set hores, en les que no's pendrà gens de llet.

Donats els hàbits alimenticis de la gent del nostre país se fa poc difícil orientar l'alimentació dels brightics envers un règim vegetarià. Aquí, a Catalunya, hi ha molts habitants que quasi fan dieta de carn, alimentant-se especialment de pa i sopes, de llegums, verdures i fruites, sobre tot de llegums. Aprofitant aquestes habituts casulanes, i desterrant el ví, que sobre tot a pagés, entra en una proporció inconcebible en el consum diari, pot el metge que sap aconsellar a llurs malalts, treure'n un partit extraordinari per a l'establiment del règim dels nefritics.

El règim amb aliments vegetals, té les ventatges—apart d'estar absent de materies alterades o de productes de putrefacció—de ser generalment ben tolerat, de deixar més residuus i evitar per tant la constipació, i de tenir els albuminoideus que entren en la seva constitució un coeficient d'absorció menor que els d'origen animal i tal volta electiu, amb lo que s'evita facilment la sobrecarga de substancies nitrogenades en l'organisme, al mateix temps que'l malalt queda més satisfet al poder ingerir una alimentació més voluminosa.

Ofereix al mateix temps la ventatja de ser molt fàcil de manejar, ser molt variat i prestar-se molt bé per a les cures de decloruració i hiponitrogenades.

Ja hem dit que nosaltres no admetiem aquella esquematització de les nefritis i dels regims que solen veure's en els llibres. Tal vegada per estar més acostumats a tractar nefritis quirúrgiques, no hem pogut veurer els resultats d'aquelles cures declorurants que s'establiren tot seguit de les publicacions d'en Vidal, en les que's permetia als malalts menjar quasi de tot mentres se privés l'ingestió de clorur sodic. Tenim la costúm de limitar sempre, fins a un cert punt, la ingestió de sal, més també limitém, inclús en les nefritis de tipu principalment hidropigen, l'ingrés d'albúmines en l'organisme.

Quin criteri, doncs, ens deu guiar? Senzillament, la observació del malalt. No vol això dir que no puguin i deguin emprar-se aquells medis de laboratori que més segurament ens ajudin a conèixer la deficiència d'eliminació renal pels principals grups de substancies qu'entren en el règim, mes no vol

dir tampoc que'l metge rural, per exemple, que no disposa de medis de laboratori, no pugui fer obra positiva i fins científica, en el tractament de les nefritis.

El metge deu guiar-se, primer, en la quantitat d'albúmina de la orina, i aquesta medicació, amb un senzill tubu i reactiu d'Esbach pot fer-la tothom: el mateix malalt; inclús és convenient que la faci'l malalt, cada dia, amb objecte de donar a llegir al metge les variacions de l'albuminuria. Ja sé que se'm dirà que la quantitat de l'albúmina no guarda relació amb la nefriti, que ni tan sòls la té sempre amb la millora o pitjora que'experimenten els brightics. No hi fa rès, mes és un element que deu conèixer's i que junt amb els altres té un gran valor. També's dirà que'l dossatge de l'albúmina amb el tubu d'Esbach és molt groller: és veritat; mes encara que molt poc valor absolut, té un gran valor relatiu per a poguer apreciar les variacions de l'albúmina d'un dia a l'altre, d'una a altra temporada. Aném a posar un exemple: suposém que qualsevol de nosaltres visita un malalt afecte de nefriti, la etiologia de la qual és força ductosa o permanent ignorada. Analitza quantitativament d'una manera grollera amb l'aparell d'Esbach, la quantitat d'albúmina de l'orina, i l'endemà al destapar el tubu, el sorprén el fet de trobar una xifra molt elevada d'albúmina. Institueix el règim convenient, estableix una medicació adequada, i al cap d'uns quants dies el nou examen acusa encara l'existència d'una albuminuria extraordinària. No és veritat qu'allavors el metge pensarà en la possibilitat de que'l malalt tingui una nefritis sífilítica..? Are bé, suposém que'l nostre metge, bé sigui pels antecedents, bé per lo que ha vist, bé per haver fet practicar una sero-reacció, ha cregut necessari ensejar una medicació antissifilítica; doncs, és segur, que amb un mitjà tan senzill i tan poc exacte com l'albúminòmetre d'Esbach, podrà, dia per dia assistir a la millora de la nefriti pel tractament específic si aquesta és sífilítica i tractable, o a la seva agravació per l'acció irritant del mercuri sobre l'epiteli renal, si no depén de la sífilis del malalt o ha ocasionat ja la lúes lesions importants i irreparables en el ronyó. Aixó mateix és aplicable al estudi dels efectes dels règims, encara que no en una forma tan esquemàtica.

En segón lloc s'establirà la racció quotidiana de clorur sòdic que'l malalt pot tolerar. La privació absoluta del clorur sòdic en les nefritis hidropígenes és tan irracional com la dieta absoluta d'hidrats de carbó en la diabetis; de manera que'l rè-

gim declorurat intensiu solzament se podrà establir al començar el tractament; després, quan hagin desaparegut els edemes s'investigarà la quantitat de sal que'l malalt soporta sense que'ls edemes reapareguin, de la mateixa manera que'n el diabètic se determina la quantitat d'hidrats de carbó que pot transformar. Per altra banda, no debém combatre amb tot l'ensanyament els edemes, que a la fi no són més, fins a cert límit, que un medi defensiu d l'organisme. Còm determinarém la racció quotidiana de clorur sòdic? D'una manera exacta, després d'investigar la quantitat ingressada amb els aliments i l'eliminada amb les orines, al cap d'uns quants dies de sotmetre al nefrític a un règim constant; d'una manera aproximada, però pràcticament suficient, donant al malalt una certa quantitat de sal, aproximadament uns 5 grams per día per a que la reparteixi entre'ls aliments i observant si tornen les inflors dels tormells, de les cames, etz., i fent repetides pesades que'ns donaràn compte de les quantitats d'aigua retinguda en els teixits.

El grau de retenció nitrogenada s'establirà per diferents anàlisis, com també per diferents proves de la permeabilitat renal; de tots el medis proposats, tal vegada un dels més pràctics i segurs, és la determinació de l'urea, o l'investigació del index crioscòpic de la sang. Quasi amb el mateix treball pot establir-se la constant úreo-secretoria d'Ambard que's el coeficient del qual generalment ens servim. Quan no's disposi d'aquests medis de laboratori, pot el metge guiar-se pel curs de la malaltia, el grau de disnea, la quantitat d'orina emesa en 24 hores, etz.

Per a la cura de decloruració, té poca importancia la quantitat de sal que normalment contenen els aliments, n'hi ha prou amb la supresió de la racció de luxe que han fet necessaria els nostres hàbits gustatius. El pa, pot encomanar-se sense sal; cal dir al forner que hi afegeixi certa quantitat de llet per a evitar que quan ve preparat així, sense sal, sofreixi una ràpida dessecació. Al objecte de donar un xic de gust a la vianda pot tirar-s'hi un póls de nitrat sòdic en el acte mateix de menjar, a raó de 2 a 5 grams per dia, o bé utilitzar els amaniments àcids o aromàtics, especialment la llimona, i fins el vinagre a gotes. De tots modos, com diu molt bé Achard, el malalt s'acostuma fàcilment a aqueta alimentació sossa; no hi ha com els aliments sense gust ni brú, com el pa, les patates, per a que continuament s'acceptin amb gust, en cambi no hi ha com els aliments mólt amanits,

com els de certs restaurants, per a que determinin prompte el disgust i la fadiga.

Per entre els cereals, llegums, farines i tubèrculs se'n poden escullir que tinguin poca quantitat de substàncies albuminoidees, com l'arroc, la tapioca, les patates i fins els fasols. En canvi n'hi ha de molt rics en materies nitrogenades, com les llentíes, les faves, les mongetes seques, i certs preparats de farines, com els macarróns, les pastes d'Itàlia i la generalitat de polsos alimenticis que les indústries posen a la venda per a l'art culinari i especialment per a confeccionar pastes i purés.

En general, tota mena de verdures u hortalices, poden entrar en la taula dels brightics. Les prohibicions que s'assenyalen, les còls, els espàrrecs i les crucíferes, a causa d'un principi sulfatat qu'entra en llur composició, no deuen traspasar certs límits. En quant a les hortalices que porten certa quantitat d'àcid oxàlic, com els creixems, els espinaes, les esberginies, els tomàquets i les agrelles, creiém deuen reduir-se en una bona proporció els inconvenients, que, mes teòrica que pràcticament se les hi han atribuït; de totes elles, les més riques en àcid oxàlic, unes com les agrelles, apenes si's mengen en el nostre país, i altres com els tomàquets, dels que s'en fa un grand consúm, penso jo, que són més perjudicials per la forta quantitat de sal que necessiten per a ser de gust agradable, que no pas per l'àcid oxàlic que la ingestió llur aporta al organisme.

Totes les fruites ben madures poden permetre's, menys les molt àcides, i encara amb no molta restricció, sobre tot les fruites cuites amb aigua i sucre o en forma de mermelades, compotes i confitures són especialment recomenables.

Totes les grasses, no salades, son permeses *larga manu* al malalt amb inflamació dels ronyons, sense altre restricció que la que imposa la seva tolerància. La mantega fresca de llet de vaca, és inofensiva i en general molt ben acceptada pels malalts; serveix força per a amanir pastes, llegums i verdures, com també per a confeccionar suc, salses o morterades; servirà per a substituir en part l'oli d'olives, del que no saben sortir-se'n els hàbits culinàries de la nostre terra, i que ben sovint és causa de fadiga pel malalt i que aquest accepti el règim com un martiri. En canvi, la nostre cuina i els nostres hàbits tenen plats insubstituïbles per un brightic, com les sopes d'oli i seba ben cuites, (el secret de que siguin bones és que siguin ben cuites), fetes amb pa, o les sopes d'oli aromatitzades amb un brot de fa-

rigola o altra planta aromàtica. (No podem, com desitjaríem, entrar en altres detalls, perquè no ho permeten els límits d'aquest treball). Com anavem dient, la mantega fresca es molt aconsellable, jo procuro que'ls meus malalts en facin ús als matins al pendre el cafè amb llet, junt amb un platet de mel o de confitura i un xic de pa sec, de borregos, secalls o biscuits, segons llur estat. Ordeneu lo mateix als vostres brightics que pateixin de constipació, i veurèu que després d'uns quants dies van molt millor de ventre. Aixís com la llet i la mantega, es pot permetre l'ús de sos derivats, les nates, els matóns i els formatges frescos; de cap manera es consentirà l'empleu dels formatges fermentats.

Ja tenim, doncs, una sèrie d'aliments que ben repartits, i sobre tot, ben preparats, poden satisfer les exigències gastronòmiques dels malalts entenimentats. Deu fer-se una excepció per a aquells cassos en que'l règim lacto-vegetarià, o aquest amb l'ús moderat d'ous, carns i peix, segons dirém ben aviat, causa intolerància digestiva o no millora l'estat dels malalts. En tals ocasions, de vegades, la supressió de llet i lletatges, i l'instituint d'un règim vegetarià pur, amb aliments ben pobres en albúmines, dona uns resultats sorprenents.

Ens manca estudiar l'ús que pot fer-se dels ous, del peix i de la carn. Aquests aliments aniràn permetent-se successivament a mida que la permeabilitat renal ho consenti. Els ous se menjaràn cuits, perquè la ovo-albúmina pot penetrar en la economia sense transformar-se al ésser mal digerida i produir els transtorns propis de les albúmines eterogènies.

El peix deu ésser fresc; sobre tot a l'estiu deu posar-se un cuidado especialíssim en que no presenti principis de descomposició. Per aquesta raó deu rebutjar-se pels malalts dels ronyons a Catalunya el peix del Cantàbric, i a l'alta montanya tot peix que no sigui de riu. El peix pel brightic ha d'ésser pescat, cuit, (especialment bullit, i menjat) ha de remenar la cúa al comprar-lo. Els peixos de baix preu conservats artificialment, poden costar-los molt cars als malalts. Es clar que aquestes condicions de poder disposar de pesca fresca, sòls es poden trovar en la costa, de lo contrari ens exposaríem a formar rotllo a la peixatera de la novela d'en Ruirá quan cridava a montanya «Apa noyes, que pica...» Deuen proscriure's els molusques i crustacis.

Es un disbarat creure que les carns blanques siguin millors

que les roiges pels nefrítics. Les primeres, apart altres inconvenients, tenen més nucleïnes, tot lo més pot acceptar-se que tenen quasi un igual valor tòxic. Contra la creencia popular, la carns menys tòxica és la carn de tocino, mes: entenguem-nos bé, la carn de tocino fresca, la costella, la carn magra, el llomillo: el porc salat deu rebutjar-se amb absolut. La carn i la gallina perden molt de la llur toxicitat amb l'ebullició; per aquest motiu acostumo a aconsellar als nefrítics que comencin a ensajar el règim nitrogenat amb carns, amb la carn i la gallina bullida de l'olla casolana. La fórmula és; no deu pendre's mai brou, no deu pendre's la substància de la carn i la gallina, sinó que deu menjar-se la carn i la gallina sense substància. La caça sobre tot, els ensacats, les conserves, les carns passades... seràn absolutament interdites als nefrítics.

Com a begudes, no està demostrat que'l ví, la cervesa, el poncem, siguin perjudicials pel ronyó, i en les minutes dels règims mixtes dels tractats moderns hi entren aquests líquids, com també el cafè i el tè i el xacolata. Respecte d'aquestes darreres substàncies no serè molt terminant, més en quant a l'ús del ví, crec que si no perjudicial pel ronyó, té altres contraindicacions en els nefrítics, per lo tant, en el dubte, m'estimo més seguir la costúm popular i mèdica, fins avui, de considerar aquesta beguda mes aviat com a perjudicial. El nefrític ha de beure aigua o tisanes en abundor, sobre tot entre'ls menjars. Jo acostumo a aconsellar lo pendre un gran vas d'aigua, o de tissana molt lleugera de cabellera de blat de moro, de matinada. en dejú, a mig matí i a mitja tarde amb una cullerada d'Urisel.

Havent ja traspassat els límits senyalats a aquesta ponencia, amb l'estudi del règim en el grupu de les malalties de l'aparell urinari, on aquest se fa mes important, i havent tingut, per altra part, que fonamentar mes o menys científicament els principis d'aquests règims per a no donar a aquesta memoria un caràcter purament empiric, me veig obligat a renunciar a tractar del règim en les diferents varietats de nefrítics i en les demás malalties de l'aparell urinari, esperant qu'altres Senyors Congressistes, amb més competencia i temps, supleixin aquestes deficiències.